

SÍNDIC DE GREUGES DE LA COMUNITAT VALENCIANA

SÍNDIC DE GREUGES DE LA COMUNITAT VALENCIANA REGISTRE GENERAL
27/04/2010
EIXIDA NUM. 14603.....

Conselleria de Sanitat
Hble. Sr. Conseller
C/ Micer Mascó, 31-33
VALENCIA - 46010 (València)

=====
Ref. queixa núm. 100285
=====

Assumpte: discriminació del valencià en publicitat institucional.

Hble. Sr.,

Vam rebre en esta institució un escrit signat pel Sr. (...), que ha estat registrat amb el número indicat més amunt.

Substancialment manifestava els següents fets i consideracions:

“L’absència del valencià en la revista que edita el Consorci Hospital General Universitari de València. Mitjançant l’enllaç d’Internet que figura a continuació es pot accedir al contingut de la revista i comprovar que, efectivament, a excepció del títol no hi ha res en valencià. Entenc que la política lingüística del consell de redacció constituïx una burla cap el valencià i els que el fem servir habitualment com a llengua vehicular.”

En considerar que la queixa reunia els requisits establits en els articles 12 i 17 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, va estar admesa, i en vam donar trasllat de conformitat amb el que determina l’article 18.1 de la llei esmentada, a fi de contrastar les al·legacions formulades per la persona interessada, i li vam demanar que ens remetera informació suficient sobre la realitat d’aquelles i de la resta de circumstàncies concurrents en este supòsit.

La comunicació rebuda de la Direcció General de Qualitat i Atenció al Pacient donava compte del següent:

“(…) **Primer.- FENT SALUT. Revista d’àmbit departamental.**

La publicació Fent Salut va nàixer l’any 2005, com una ferramenta important de comunicació transversal que permet integrar les opinions de professionals i oferir informació general del Departament perquè la ciutadania estiga al dia de les últimes novetats succeïdes.

Per mitjà de Fent Salut es difon l'activitat que realitzen els nostres centres d'atenció primària, especialitzada i en els servicis hospitalaris. Igualment, es difon la innovació en l'atenció de certes malalties, els programes de salut que estem desenrotllant, les activitats docents, estudis d'investigació, accions de responsabilitat social corporativa, etc.

Amb esta publicació de la Conselleria de Sanitat, el pacient rep la informació sanitària de forma directa, complint d'esta manera amb la responsabilitat d'informar i formar en salut a la nostra ciutadania. La informació afavorix l'ús adequat dels servicis i contribuïx a millorar notablement el funcionament del nostre sistema sanitari.

Segon.- Ús del valencià en el Consorci Hospital General de València.

La revista Fent Salut del Departament Hospital General de València ha fet ús del valencià en algun dels números editats. De fet, l'acte més important de l'any passat, que es va publicar amb el nom "Tribut a l'hospital, a la seua gent i a la seua història.

Així mateix, el Consorci Hospital General Universitari de València fa ús del valencià en multitud d'àmbits: senyalització, carteleria, fulls de l'hospital i del departament, publicacions, inclús en documentació assistencial com a consentiments informats, informe d'alta, etc.

Tercer.- Creació de la Fundació Hospital Reial i General.

Recentment hem creat la Fundació Hospital Reial i General, que naix amb la vocació no sols de recuperar i difondre, sinó també la de preservar per a les generacions futures la història del nostre Hospital. Per això, una de les seues tasques primordials és la recollida, documentació i divulgació de la història i tradició de l'hospital com a institució pionera sociosanitària amb projecció internacional.

Fins al moment, la Fundació ha editat les obres següents:

Els estudis històrics sobre l'Hospital General de València. María Llum López Terrada i Tayra Lanuza Navarro. ISBN: 978-84-7795-482-1. Editat en castellà.

Cartells Taurins a benefici de l'Hospital General: 1831-1906". Josep Vicent Rodríguez i Concha Baeza. ISBN: 978-84-7795-481-1. Editat en valencià i castellà.

Quart.- Ús del castellà, valencià i altres llengües.

El Consorci Hospital General Universitari de València no sols complix amb la normativa legal vigent, sinó que a més ha editat diversos manuals d'acollida de pacients per a facilitar la integració dels immigrants. D'esta manera, es van instal·lar 224 gies en set idiomes (castellà, valencià, anglés, rus, xinés i àrab).

Així doncs, es mes que evident el nostre compromís amb la nostra llengua. (...)"

La comunicació rebuda va ser posada de manifest a l'interessat a fi que formulara les al·legacions que estimara convenientes, i així ho va fer, i va ratificar, en síntesi, el seu escrit inicial de Queixa, i en el sentit següent:

"(...) 1.- L'informe confirma allò que és motiu de la meua queixa: l'absència habitual de l'ús del valencià en la publicació del Hospital General Universitari de València "Fent Salut", quan afirma que "... ha fet ús del valencià en algun dels números editats. De fet, l'acte més important de l'any passat, que es va publicar amb el nom "Tribut a l'hospital..."".

Revisada l'hemeroteca per comprovar personalment la transcendència de l'afirmació de l'informe, estic en condicions de qüestionar-la. Perquè, des de gener de 2009 fins ara, s'han publicat vuit números diferents de la revista i només dos articles estan escrits en valència, la editorial i l'article abans esmentat de la revista de juny de 2009, amb una extensió de quatre pàgines de vint-i-una. La resta de la revista i totes les demés estan escrites únicament en castellà.

2.- a l'informe, es parla d'uns llibres editats per una Fundació, sobre els que jo no he formulat cap queixa, i d'uns manuals d'acollida per a immigrants editats en set idiomes on equipara el tractament del valencià i el castellà, dues llengües oficials, amb l'anglès, francès, rus, xinès o àrab com a prova d'una política lingüística plural. Una equiparació que només pot ser fruit del desconeixement de la legalitat vigent.

3.- Per últim, s'afirma de forma contundent que el Consorci Hospital General Universitari de València no sols no complix amb la normativa legal vigent sinó que, a més a més, és evident el seu compromís amb la nostra llengua (el valencià). (...)"

Una vegada finalitzada la tramitació ordinària de la queixa, passem a resoldre l'expedient amb les dades que hi consten, per la qual cosa li demane que considere els arguments que seguidament li expose i que constitueixen els fonaments de la resolució amb què concloem.

En primer lloc, hem de dir que esta institució és conscient de l'esforç econòmic que comporta emetre impresos, fullets i publicitat institucional en les dues llengües cooficials de la Comunitat Valenciana, i que, de vegades, esta actuació és endarrerida davant necessitats més urgents.

No obstant això anterior, el Síndic de Greuges, alt comissionat dels drets fonamentals dels valencians, recollits en el títol I de la Constitució espanyola i en el títol II de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, no pot deixar de fer una reflexió sobre l'adequat respecte als drets lingüístics dels ciutadans i sobre la cooficialitat lingüística vigent a la Comunitat Valenciana.

En primer lloc, hem de prendre com a punt de partida el manament establert en l'article 3r de la nostra Constitució, que disposa que el castellà és la llengua oficial de l'Estat i, al seu torn, assenyalava que la resta de llengües espanyoles seran també oficials en les comunitats autònomes respectives, de conformitat amb els respectius estatuts.

Així, la nostra norma fonamental fa ressaltar la riquesa de les diferents modalitats lingüístiques d'Espanya, com a patrimoni cultural que haurà de ser objecte d'especial protecció i respecte.

En connexió amb el que disposa la Constitució espanyola, l'article 5é de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana encomana a la Generalitat Valenciana garantir l'ús normal i oficial tant del castellà com del valencià, i d'esta manera s'hi instaura un règim de bilingüisme que imposa als poders públics del territori autonòmic o local l'obligació de conèixer i utilitzar les dos llengües oficials, sense que pugui prevaldre l'una sobre l'altra.

La Llei valenciana 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, dictada com a desplegament del que disposa l'Estatut d'autonomia, estableix, en l'article 2n, que el valencià és la llengua pròpia de la Generalitat Valenciana i de l'Administració pública, com també de la local i de totes les corporacions i institucions públiques que en depenen.

Amb tot això, no hi ha dubte sobre la manifesta obligació de les administracions públiques, tant autonòmiques com locals, d'adequar, des d'un punt de vista lingüístic, les vies o els mitjans de comunicació amb els administrats, i facilitar les relacions mútues a través de l'efectiva i real implantació d'un règim de cooficialitat d'ambdues llengües, tal com estableix tant la Constitució espanyola, l'Estatut d'autonomia i la Llei 4/1983, d'ús i ensenyament del valencià.

Esta cooficialitat ha de quedar palesa en totes les manifestacions de l'Administració pública i ha de bandejar qualsevol forma de discriminació lingüística.

La legislació vigent quant a l'ús del valencià és clara i no admet cap interpretació, i tot i que esta institució reconeix els esforços de l'Administració pública valenciana per a adaptar les seues estructures al règim de cooficialitat lingüística instaurat per la Constitució espanyola i per l'Estatut d'autonomia, no pot sinó cridar l'atenció sobre el fet que la Llei d'ús i ensenyament del valencià està vigent des de fa més de 25 anys i que en el títol tercer reconeix el dret de tots els ciutadans a ser informats pels mitjans de comunicació socials tant en valencià com en castellà i a utilitzar indistintament les dos llengües quan hagen d'usar-les, i, d'una altra banda, la citada Llei d'ús i ensenyament del valencià, en les seues disposicions transitòries estableix un termini de tres anys perquè les distintes àrees de l'Administració valenciana duguen a terme les disposicions d'esta (un termini que s'ha superat a l'excés, si tenim en compte que la LUEV va entrar en vigor l'any 1983), per a adaptar les seues estructures al règim de cooficialitat lingüística.

De conformitat amb tot el que hem exposat més amunt, **RECOMANEM** a la Conselleria de Sanitat que en les pròximes publicacions institucionals com la que ara ens ocupa, adopte totes les mesures que siguen necessàries perquè els fullets i formularis estiguen redactats en les dues llengües cooficials de la Comunitat valenciana, de manera que no puga prevaldre una llengua sobre l'altra, ja que allò que ha d'orientar a tots els poders públics autonòmics i locals és salvaguardar la llibertat d'opció lingüística i impulsar l'ús del valencià en tots els àmbits de la vida pública.

En virtut de l'art. 29.1 de la Llei 11/1988, reguladora del Síndic de Greuges, li recordem el deure de donar compliment al que disposa la legislació vigent sobre l'ús del valencià, d'acord amb el que hem indicat en el cos d'este escrit, la qual cosa se li comunica perquè, en el termini d'un mes, ens remeta l'informe preceptiu en què ens ha d'indicar si accepta la recomanació que li fem o, si s'escau, les raons que considere per a no acceptar-la.

Perquè en prenga coneixement li fem saber, així mateix, que a partir de la setmana següent a la data en què s'ha dictat, la present resolució serà inserida en la pàgina web de la institució.

Atentament,

José Cholbi Diego
Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana